

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

การประเมินผลการดำเนินงานสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขเชียงราย จำกัด งบการเงินปี 2533-2542

โดย

นางสาววัชรินทร์ดา แซ่มชูศรี

ธันวาคม 2544

ประธานกรรมการที่ปรึกษา : อาจารย์ศิริพร กิริติการกุล

ภาควิชา/คณะ

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาผลการดำเนินงาน และประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขเชียงราย จำกัด งบการเงินปี 2533-2542 เทียบกับสหกรณ์ออมทรัพย์ทั่วประเทศ (2) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขเชียงราย จำกัด (3) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขเชียงราย จำกัด และ (4) ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขเชียงราย จำกัด โดยทำการรวบรวมจากข้อมูลทุติยภูมิคืองบดุล งบกำไรขาดทุนระหว่างปี 2533-2542 ของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขเชียงราย จำกัด และสหกรณ์ออมทรัพย์ทั่วประเทศที่รวบรวมโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขเชียงราย จำกัด ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิจำนวนทั้งสิ้น 370 คน จากแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS/PC) ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

ในปี 2533 – 2542 สินทรัพย์ของสหกรณ์ที่เพิ่มขึ้นประมาณ 5 เท่า ส่วนใหญ่มาจากหนี้สินในรูปของเงินรับฝากและทุนเรือนหุ้นที่ระดมจากสมาชิก รายได้หลักของสหกรณ์คือรายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้แก่สมาชิก ในขณะที่รายจ่ายในระยะต้นคือปี 2533-2535 เป็นรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้จากภายนอกแต่ต่อมาค่าใช้จ่ายหลักเป็นดอกเบี้ยจ่ายแก่สมาชิกผู้ฝากเงินการควบคุมค่าใช้จ่าย

จ่ายที่ดีของสหกรณ์ทำให้กำไรสุทธิเพิ่มขึ้นทุกปี ในส่วนของประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์นั้น ปรากฏว่าสหกรณ์สามารถชำระหนี้ระยะสั้นได้ดี มีความเสี่ยงทางการเงินต่ำกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ทั่วประเทศ สหกรณ์สามารถนำทุนไปหาผลตอบแทนได้ดี มีอัตราผลตอบแทนและผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ต่ำ อัตราการเพิ่มของอัตราส่วนทางการเงิน ประกอบด้วย อัตราส่วนทุนหมุนเวียน การหมุนเวียนสินทรัพย์รวม กำไรสุทธิต่อรายได้ และกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ของสหกรณ์ไม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ผลการศึกษาด้านสมาชิก พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี สมรสแล้ว มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้จากเงินเดือนระหว่าง 8,001-12,000 บาท คู่สมรสมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 8,001-12,000 บาท และไม่มีรายได้อื่น รวมรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 18,989.95 บาท และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 12,944.88 บาท สมาชิกสหกรณ์ให้เหตุผลในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์เพราะต้องการออมทรัพย์และกู้ยืม โดยสมาชิกร้อยละ 78.5 เคยกู้ยืมจากสหกรณ์ สมาชิกร้อยละ 57.6 มีเงินฝากในสหกรณ์ และสมาชิกร้อยละ 65.1 มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการสหกรณ์ถูกต้อง และมีทัศนคติต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ในระดับดี จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจและทัศนคติต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ปรากฏว่า ปัจจัยด้านรายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจด้านการกู้ยืมและการฝากเงิน ในขณะที่ปัจจัยด้านระดับการศึกษา และค่าใช้จ่าย ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์คือ สมาชิกไม่ทราบความเคลื่อนไหวของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและถอนเงินฝากได้ล่าช้า การกู้ยืมที่ต้องชำระคืนในระยะเวลาที่สั้น สมาชิกหาบุคคลค้ำประกันเงินกู้ได้ยาก พนักงานขาดความสนใจในงานไม่ยิ้มแย้มแจ่มใส และการประชาสัมพันธ์ของสหกรณ์ยังทำได้ไม่ทั่วถึง ดังนั้นสหกรณ์ควรกำหนดขั้นตอนการถอนและฝากเงินให้ชัดเจน ควรปรับปรุงระเบียบการกู้ของสหกรณ์ให้สอดคล้องกับภาวะความเดือดร้อนของสมาชิก พัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในด้านการให้บริการ และกรรมการควรปรับบทบาทของตนเองให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการเงินตลอดจนต้องจัดให้มีการประชาสัมพันธ์กิจการของสหกรณ์ให้แก่สมาชิกได้ทราบอย่างทั่วถึง

ABSTRACT

Abstract of thesis submitted to the Graduate School Project of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Cooperative Economics

THE EVALUATION OF THE OPERATION OF CHIANG RAI PUBLIC HEALTH THRIFT & CREDIT COOPERATIVE, LIMITED, FISCAL YEARS 1990–1999

By

WATCHARINDA CHAMCHUSRI

DECEMBER 2001

Chairman: Siriporn Kiratikarnkul

Department/Faculty: Department of Agricultural Economics and Cooperatives,
Faculty of Agricultural Business

The main purposes of this study were to find out 1) the operation and efficiency of Chiang Rai Public Health Thrift & Credit Cooperative, Limited in the years 1990–1999 in comparison with those of other thrift & credit cooperatives all over the country; 2) factors related to the members' participation in the Cooperative's transactions; 3) factors related to the members' attitudes towards the Cooperative's operation; and 4) the Cooperative's operational problems and obstacles. The data were collected by means of questionnaires from 370 samples of the Cooperative's members selected by stratified random sampling; and then analyzed by the SPSS/PC. The secondary data were also gathered from balance sheets and profit and loss accounts during the years 1990-1999 of Chiang Rai Public Health Thrift & Credit Cooperative as well as of those of other thrift & credit cooperatives which were compiled by the Office of Cooperative Inspection.

The findings revealed that in the years 1990-1999, the Cooperative's 5 – times increasing assets were mostly the members' debts in from of deposits and stocks. Its

main income was loan interest from the members while its expense in early 1990s was external loan interest but later, interest paid to the members for their deposits. The Cooperative's good expense management resulted in its increasing annual net profits. The Cooperative was highly capable of paying short-term debts, had lower financial risk than other thrift & credit cooperatives, and could generate good returns from its capital. It had a low rate of compensation and compensation of property. Its ratio of money i.e. ratio of revolving capital, total property whirl, net profit to income and net profit to the Cooperative's property was not likely to increase.

Most of the Cooperative's members were female, married, 31-40 years old, held a Bachelor's degree and had a monthly salary of 8,001-12,000 baht. Their spouses also earned an income of 8,100-12,000 baht. The members' average total revenue was 18,989.95 bath per month and average expense 12,944.88 baht per month. They applied for membership as they wanted to save and borrow money. 78.5% of the members borrowed money from the Cooperative, 57.6% had deposits, and 65.1% had good knowledge and understanding of cooperative procedures as well as good attitudes towards the Cooperative's operation. The factor analysis indicated that monthly income was related to the members' participation in the Cooperative's transactions of money borrowing and depositing while educational level and expenses were related to their attitudes towards the Cooperative's operation.

Operational problems were not knowing of variation in interest rates by the members, delay in money withdrawal, short-term loan repayment, the members' difficulties in getting a loan guarantor, and the Cooperative's unfriendly officials. It was recommended that the Cooperative should set up clear procedures for money withdrawal and deposit. The Cooperative's regulations for obtaining loans should be adjusted to meet the members' demand. The officials should be more efficient in providing services. The committee's roles should be adjusted to be compatible with financial changes and information about the Cooperative's operation should be widely disseminated.